

ELŐTERJESZTÉS

Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testületének
2011. május 26-i ülésére

Tárgy: Beszámoló Nyergesújfalu Város 2010. évi gyermekjóléti és
gyermekvédelmi tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Az 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzatnak minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést kell készítenie gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, amelyet a képviselő-testületnek meg kell tárgyalnia.

A GYERMEKVÉDELEM TÖRVÉNYI HÁTTERÉNEK BEMUTATÁSA

Főbb szakmai jogszabályok:

- a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény;
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.);
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet (továbbiakban Gyer.);
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Kormányrendelet)

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. Törvénynek (Cst.) valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek (Gyvt.) a tankötelezettség teljesítésével összefüggő módosításáról szóló 2010. évi LXVI. törvény 2010. augusztus 30-án lépett hatályba. Célja a tankötelezettség teljesítésének, ezáltal a gyermek helyes irányú fejlődésének elősegítése. A jogszabályváltozás jelentős többletfeladatot jelent a jegyző gyámhatósági munkájában és a gyermekjóléti szolgálat családgyógyozóinak munkáját is jelentős mértékben növelte.

Ezen kívül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény novellaszerű módosítása jelentős munkaterhet rótt az eljáró hatóságokra a végzések általánossá tételével.

A Gyvt. rendelkezései értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelmi feladatok megvalósítását pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások, valamint a települési önkormányzat jegyzője, illetve a gyámhivatal hatósági intézkedései biztosítják, megteremtve az ellátások és az intézkedések összhangját.

Pénzbeli és természetbeni ellátások: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermektartásdíj megelőlegezése, otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások: gyermekjóléti szolgálat, gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet), gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások: otthon nyújtó ellátások, utógondozói ellátás, területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések: védelembe vétel, iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti nevelésbe vétel, tartós nevelésbe vétel, nevelési felügyelet elrendelése, utógondozás elrendelése, utógondozói ellátás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszerhez szorosan kapcsolódik az alapellátási feladatokat ellátó gyermekjóléti és családsegítő szolgálat. A gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének minden rászoruló gyermek esetében meg kell előznie a gyermekvédelmi hatósági beavatkozást. A veszélyeztetettség megelőzésében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működésének.

A törvényben meghatározott intézmények és személyek (védőnői szolgálat, gyermekorvos, házi orvos, oktatási-nevelési intézmény, rendőrség, stb.) kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A jelzésre kötelezettek a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekvédelmi tevékenység folyamata

- 1/ A jelzőrendszeren keresztül a gyermekjóléti szolgálat észleli a problémát.
- 2/ A családgondozó megteszi a szükséges intézkedéseket (nyilvántartásba veszi, családot látogat, felveszi a kapcsolatot az intézményekkel, hatóságokkal, levél, telefon, stb.)
- 3/ a.) ha rendeződik a család, illetve a gyermek helyzete, a gondozást megszünteti.
b.) ha az alapellátás nem vezet eredményre, javaslatot tesz a kiskorú védelembe vételére, illetve indokolt esetben az ideiglenes hatályú elhelyezésre.
- 4/ A jegyző a kiskorút védelembe veszi
- 5/ a.) ha a védelembe vétellel a kiskorú veszélyeztetettsége megszűnt, akkor megszünteti a védelembe vételt ,
b.) ha a védelembe vétel nem vezetett eredményre, akkor a gyermekvédelmi gondoskodás más formáját kell választani (pl: átmeneti nevelésbe vétel)
- 6/ A gyámhivatal a jegyző javaslatára megteszi a szükséges intézkedéseket.

A település demográfiai mutatói:

Nyergesújfalu állandó lakónépessége 7771 fő. A lakosság 19 %-a, 1447 fő 18 év alatti.

0-18 éves korosztály korcsoportonkénti és nemenkénti bontásban:

Életkor	Fiú	lány	összesen
0 - 3	157	148	305
4 - 6	110	107	217
7 - 14	304	259	563
15 -18	176	186	362
Összesen	747	700	1447

A GYERMEKVÉDELMI MUNKA HATÁSKÖRÖNKÉNTI BEMUTATÁSA

I./ NYERGESÚJFALU VÁROSI GYÁMHIVATAL TEVÉKENYSÉGE

Nyergesújfalu Városi Gyámhivatal illetékessége területe (Nyergesújfalu, Lábatlan, Süttő és Bajót települések) változatlan maradt a vizsgált időszakban, ügyintézőváltásra nem került sor. Nyergesújfalu és Bajót településeken a gyámhivatali feladatokat dr. Katona Brigitta látja el, végzettsége jogász.

A KDR Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala Tatabányai Kirendeltsége az elmúlt évben több célvizsgálatot végzett a gyámhivatal 2010. évre vonatkozó tevékenységével kapcsolatban:

- Átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek által okozott károk megtérítése
- Átmeneti nevelésbe vett gyermekek lakcímbejelentése
- Gyámok, hivatásos gyámok, gyermekotthon-vezetők tevékenységének vizsgálata
- Családon belüli erőszak kezelésével kapcsolatos gyakorlat vizsgálata
- Ideiglenes hatályú elhelyezések és eredménytelen védelembe vétel gyakorlatának vizsgálata
- Tanköteles korú gyermek művészeti, sport, modell- és hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatásával kapcsolatos gyakorlat vizsgálata
- Szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti adatkérés

A gyámhivatal ügyiratforgalma Nyergesújfalu és Bajót települések vonatkozásában

Vizsgált időszak	Főszám	Alsószám	Határozatok	Végzések
2008.	229	1556	220	16
2009.	331	2145	317	120
2010.	306	1963	807	639

Tárgyidőszakban fentiek alapján a gyermekek védelme érdekében a következő hatósági intézkedésekre került sor a gyámhivatal részéről Nyergesújfalu területén:

A gyámhivatal ideiglenes hatállyal 1 kiskorút helyezett el gyermekotthonban. Két kiskorú esetében felülvizsgálta Nyergesújfalu Város Jegyzője által tett ideiglenes hatályú elhelyezést, melynek eredményeként mind a két kiskorú átmeneti nevelésbe vételére került sor. A nevelésbe vétel indokai:

- Családon belüli erőszak;
- Szülő nem megfelelő lakáskörülményei és életmódja.

Jelenleg 8 átmeneti nevelt gyermek van, aki nyergesújfalui illetőségű, ebből 6 kiskorú lakásotthonban él Tatabányán, illetve Komáromban, két kiskorú nevelőszülőnél él. 1 tartós nevelt gyermek van, ő Kőszegen az SOS Gyermekfaluban él. Az átmeneti és tartós nevelésbe vételek jogszabályban előírt éves felülvizsgálata megtörtént.

Utógondozói ellátás, utógondozás elrendelésére két esetben került sor az átmeneti nevelésbe vétel megszűnése miatt, egy fiatal esetében az utógondozói ellátás megszüntetésére került sor.

Otthonteremtési támogatás iránti kérelem egy esetben érkezett a gyámhivatalhoz, melynél megítélésre került az otthonteremtési támogatás, melynek összege 1.710.000,- Ft. A fiatal lakásvásárlásra használta fel az összeget. Az otthonteremtési támogatás összegét az önkormányzat fizeti ki, azonban a teljes összeg visszaigényelhető az államtól.

Gyámság alatt jelenleg 17 gyermek áll; 5 családba fogadással, 2 gyermek árvaság miatt, egy gyermeket a bíróság helyezett el 3. személynél, a többi gyermek átmeneti és tartós nevelt. A gyámok éves rendszeres számadása és a családba fogadások felülvizsgálata megtörtént.

Nyergesújfalu területén 31 fő áll gondnokság alatt, ebből 14 fő cselekvőképességet korlátozó, 17 fő cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt áll. 11 főnek van hivatásos gondnoka, a többi személy esetén családtag látja el a gondnoki teendőket. Jelenleg 6 személy esetén van folyamatban gondnokság alá helyezési eljárás, a gondnokság alá helyezés felülvizsgálata miatt pedig 2 személy esetében. A tárgyi időszakban elhunyt gondnokoltak száma 1 fő. Állami vagy alapítványi szociális intézményben 17 gondnokolt van elhelyezve.

A gondnoksági ügyekben a jogszabály által előírt bírósági felülvizsgálat folyamatos.

Folyamatosan nő azon gondnokoltak száma, akik ingatlan-, vagy ingó vagyonnal, illetve jelentősebb készpénzzel rendelkeznek. A gyámhivatal a törvény értelmében folyamatosan felügyeli a gondnokok tevékenységét (törvényes képviselő és vagyonnevelés). Az éves rendszeres gondnoki számadások benyújtása és elfogadása megtörtént, a pénzfelhasználás engedélyezése és a felhasználás ellenőrzése folyamatos.

Szülői ház elhagyásának engedélyezése, örökbefogadásra való alkalmasság megállapítása nem történt.

Kiskorú házasságkötésének engedélyezése, örökbefogadás iránti eljárás/kérelem a vizsgált időszakban nem volt.

Szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt jelenleg a bíróságon peres eljárás van folyamatban, amely egy gyermeket és két szülőt érint.

A családi jogállás rendezése tárgykörben képzelt apa megállapítására nem került sor, 21 apai elismerő nyilatkozat felvételére került sor. 3 esetben apaság vélelmének megdöntése iránti eljárás megindításához járult hozzá a gyámhivatal eseti gondnok kirendelésével.

Vagyoni ügyek: elmondható, hogy a vagyonos kiskorúak száma nagyon magas és stagnáló tendenciát mutat, azonban nő a vagyonnal rendelkező gondnokoltak száma.

Nyergesújfalú területén nyilvántartott vagyonos gondnokoltak száma 23 fő, vagyonos kiskorúak száma 72 fő, a vizsgált időszakban 8 fiatal vált önjogúvá.

Vagyoni ügyben 35 alkalommal történt intézkedés:

- vagyonos kiskorúak és gondnokoltak nyilvántartásba vétele;
- gyámhivatali hozzájárulás ingatlan megterheléséhez vagy eladásához;
- eseti pénzfelhasználás engedélyezése a gyámhatósági fenntartásos betétkönyvből/folyószámláról, a felhasználás ellenőrzése.

A kapcsolattartási ügyek száma csökkent az előző évek adataihoz képest. 1 kapcsolattartás végrehajtása ügyében járt el a gyámhivatal 8 esetben szabályozta a kapcsolattartást. Jellemző az ügyekre, hogy sok esetben találkozunk a szülők közti kommunikációs zavarral, illetve elhidegült, ellenséges viszonytal, ezek feloldásába a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatot is rendszeresen bevonjuk.

A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésével kapcsolatos ügyek száma az elmúlt időszakban kicsit nőtt. 14 megelőlegezésre irányuló kérelemből a gyámhivatal 11 esetben a kérelemnek helyt adott és három eljárás még folyamatban van. A 2010. évben 19 gyermek részesült gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésében és egy esetben szűnt meg a megelőlegezés, mert a határozatban előírt határidő lejárt, folyósítás-felfüggesztésre nem került sor. Gyermektartásdíj ismételt megelőlegezésére hat gyermek esetben került sor. Tapasztalataink alapján egyre nő azon szülők száma, akik nem fizetnek tartásdíjat, sok esetben kérnek tanácsot ez ügyben.

Az elmúlt időszakban 6 esetben indított a gyámhivatal gondnokság alá helyezési pert, 1 esetben gondnokság felülvizsgálata iránt. Számadási kötelezettség megállapítása iránt három esetben indított pert a gyámhivatal.

Megállapítható, hogy a társhatósági és bírósági jogsegély iránti kérelmek száma az előző évekhez képest stagnáló állapotot mutat, a legtöbb esetben környezettanulmány végzésére kérik fel a gyámhivatalt.

10-12 esetben rendelt a gyámhivatal eseti vagy ügygondnokot kiskorú vagy gondnokolt személy képviselőjére a szülővel/gondnokkal való érdekellentét miatt, melyet mindig az adott ügy típusa határoz meg.

II. A JEGYZŐ GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI TEVÉKENYSÉGE

A törvény által jegyzői hatáskörbe utalt gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat 1 fő látja el kapcsolt munkakörben. (gyámügyek, lakásügyek) Az év folyamán ügyintézőváltásra nem került sor. Az ügyintéző Szalai Béláné, végzettsége szociálpedagógus.

Tevékenységei közé tartozik többek között az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások megállapítása, felülvizsgálata, megszüntetése.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre az jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át (37.050 Ft). Abban az esetben, ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és a 23.életévét nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét nem töltötte be, a jogosultságra való jövedelemhatár a nyugdíjminimum 140 %-a (39.900 Ft).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének (az óvodás, az 1-8. osztályos gyermekek esetében ingyenes étkezésre, felsőbb osztályok esetében 50 %-os térítési díj kedvezmény) igénybevételére, ingyenes tankönyvre (nappali rendszerű iskolai oktatásban részesülők esetén), valamint évente két alkalommal júliusban és novemberben 5.800,- Ft pénzbeli támogatásra. Az év folyamán felhasznált összeg 2.163 E Ft volt.

Jelentősen emelkedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma.

időszak	Családok száma	Gyermekek száma	elutasítás
2008.	33	88	3
2009.	64	146	9
2010.	85	194	2

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult aki a gyermek tartására köteles és aki nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban vagy időskorúak ellátásában részesül. Ebben a támogatásban az elmúlt évben senki nem részesült.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra az a gyermek jogosult, akinek családja időszakos létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A támogatás feltételeit helyi rendelet szabályozza . A támogatás összege alkalmanként és gyermekeként nem haladhatja meg a mindenkor öregségi nyugdíjminimum 60 %-át, de nem lehet kevesebb annak 20 %-ánál. (5.700 Ft – 17.100 Ft közötti összeg)

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesült családok száma is folyamatosan emelkedik. 2010-ben a támogatási esetek száma 221 volt, ami azt jelenti, hogy voltak olyan családok, akik részére az év folyamán több alkalommal állapítottunk meg rendkívüli gyermekvédelmi támogatást.

	család	gyermek	Felhasznált összeg
2008.	68	124	1.591 E Ft
2009.	115	178	2.866 E Ft
2010.	151	275	4.296 E Ft

Óvodáztatási támogatás iránti igényt az elmúlt évben nem nyújtottak be hivatalunkhoz.

Az étkeztetés minden oktatási intézményünkben biztosított.

Igénybe vettük a szociális nyári gyermekétkeztetési támogatást is. Nyergesújfalun az elvi keretösszeg alapján 25 gyermek nyári étkeztetésére volt jogosult. Többletigényünket elfogadták, így összesen 67 gyermek nyári étkeztetéséről tudtunk gondoskodni, összesen 1.175.490 Ft összegben. A teljes összeget a központi költségvetésből finanszíroztuk. A nyári szünet idején a napi egyszeri meleg étel kiosztását a gyermekjóléti szolgálat családgyógyozói végezték.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz az előző évek gyakorlatának megfelelően ismét csatlakoztunk. 42 fő nyújtotta be a pályázatát, a támogatásra felhasználható összeg 1.700 ezer Ft volt.

Az év során a védelemben vett kiskorúak száma folyamatosan változott. 2010. január 01-jén 9 gyermek volt védelemben véve. Az éves felülvizsgálatkor 5 gyermek esetében fenntartottuk a védelemben vételt. Közülük egy gyermek két évnél régebben lett védelemben véve, ezért ügyét átadtuk felülvizsgálat céljából az illetékes gyámhivatalnak.

Tárgyévben 18 gyermekre vonatkozóan kezdeményezték védelemben vételi eljárás lefolytatását. 9 gyermek esetében (közülük 7 gyermek egy családbeli testvér) veszélyeztetettség nem állt fenn, ezért az eljárást megszüntettük, 4 gyermek esetén elegendő volt az alapellátás önkéntes igénybevétele, 5 esetben a védelemben vételt elrendelte a jegyző. Az év folyamán 5 esetben szűnt meg a védelemben vétel. Ez sajnos nem azt jelenti, hogy minden esetben eredményes volt a munkánk. 1 gyermek elköltözött így megszűnt az illetékességünk. 1 gyermek átmeneti nevelésbe került, 2 gyermek védelemben vétel eredményes volt, ezért megszüntettük, 1 gyermek védelemben vétel nagykorúvá válása miatt szűnt meg.

2010. december 31-én 9 gyermek volt védelemben a nyilvántartásunk szerint. A védelemben vételek során megjelölt veszélyeztetettség oka főként a gyermek önmagát veszélyeztető magatartása, iskolakerülése, csavargása, de szinte mindig ott van a háttérben a csonka család, az alkoholizmus, az érzelmi elhanyagolás is.

Iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésére vonatkozó jogszabály - mely a tankötelezettséget nem teljesítőkkel szembeni hatósági intézkedéseket tartalmazza - 2010. augusztus 30-án lépett hatályba.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.) 15. § (1) - (2) bekezdése szerint:

„(1) Ha a tizennyolcadik életévét be nem töltött tanköteles gyermek - a (2) bekezdés szerinti kivétellel - a közoktatási intézmény kötelező tanórai foglalkozásai tekintetében igazolatlanul mulaszt, a közoktatási intézmény igazgatójának jelzése alapján a települési önkormányzat jegyzője gyámhatóságként eljárva

a) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott tizedik kötelező tanórai foglalkozás után végzéssel felhívja az iskoláztatási támogatás jogosultját a b) pontban meghatározott jogkövetkezményekre,

b) az adott tanévben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkoztatás után - amennyiben a védelemben vétel még nem áll fenn - elrendeli a gyermek védelemben vételét, továbbá az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztését.”

10 óra igazolatlan hiányzás jelzését követően 5 gyermek esetében tettük meg a szükséges intézkedést.

50 óra igazolatlan hiányzás jelzését követően 2 gyermek esetében kellett eljárni. Az egyik gyermek védelemben volt, ezért az iskoláztatási támogatás folyósítását függesztettük fel, a másik gyermeket az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével egyidejűleg védelembe kellett venni. Mivel egyik gyermek sem részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, az iskoláztatási támogatás természetbeni juttatásáról nem kellett gondoskodni, ezért eseti gondok kirendelésére nem került sor. Ez esetben az iskoláztatási támogatás egy külön folyószámlán gyűlik a gyermek részére, folyósítására a jogszabályban meghatározott esetekben kerülhet sor.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 3 esetben került sor. Egy 15 éves lányt a szülőjét félrevezető, ellenőrizhetetlen magatartása, felügyeletének hiánya és iskolakerülése, csavargása miatt kellett a családjából kiemelni. Egy 15 éves fiút az ellene irányuló családon belüli erőszak miatt egy 17 éves fiút nem megfelelő lakáskörülmények, szülei felelőtlen életmódja kellett azonnali intézkedéssel elhelyezni.

A Gyámhivatal két esetben indokoltnak tartotta az azonnali intézkedést, a gyermekeket átmeneti nevelésbe vette. Egy esetben a felülvizsgálat eredményeként megszüntette az ideiglenes elhelyezést.

A kiskorúak családi jogállásának rendezése ügykörben 3 apa nélkül anyakönyvezett gyermek esetén kellett megtennünk a szükséges intézkedést, ebből 2 esetben került sor a gyermek születése utáni teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtételére, egy esetet pedig átadtunk az illetékes gyámhivatalnak. Gyermek születése előtti teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére 15 esetben került sor.

A bíróságok, társhatóságok megkeresésére 18 esetben készítettünk környezettanulmányt, adatszolgáltatást, a gyámhivatal megkeresésére 5 esetben végeztünk leltározási feladatokat gyámsági illetve a gondnoksági ügyekben.

III./ GYERMEKJÓLÉTI ÉS CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT TEVÉKENYSÉGE

„A legnagyobb hiba, amit elkövethetünk az, ha nem teszünk semmit, mert azt hisszük, hogy csak keveset tehetünk.”

Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgálat szakember team-je és az ellátott terület.

- 1 fő családgondozó - szociális munkás (Nyergesújfalu, Bajót)
- 1 fő családgondozó – szociálpedagógus (Süttö, Lábatlan)
- 1 fő családgondozó – szociálpedagógus (Lábatlan, Bajót)
- 1 fő családgondozó – Gyes mellett, napi 8 órás foglalkoztatással (Nyergesújfalu)

A 15/1998. (IV. 30) NM rendelet szabályozza a személyes gondoskodás formáinak szakmai létszám irányszámait és létszámminimum normáit. A 4 fő családgondozó alkalmazása megfelel a jogszabályi kötelezettségeknek.

Helyszín, ügyfélfogadás: Gyermekjóléti szolgálatunk az eterniti óvoda épületében található. 2 iroda áll rendelkezésünkre (egyikben családsegítő, a másikban gyermekjóléti szolgálat), a foglalkoztató szobát ritkán tudjuk használni, mivel az iskola tanulói itt fogyasztják el az ebédjüket (11-14-ig tartózkodnak itt). Foglalkozásokra, kapcsolattartásra nincs lehetőség ebben a formában, illetve az iskolai szünetekre korlátozódik. A kapcsolattartás biztosítását a lábatlani intézményben tudjuk biztosítani. (kapcsolattartás: szülők konfliktusos válása miatt a közös gyermekkel való kapcsolattartás a külön költöző szülővel, amelyet a bíróság, vagy a gyámhivatal határozata rendel el.)

Nagy szükség van már arra, hogy az új épület elkészüljön, nagyon zsúfoltan vagyunk és a kliensekkel való személyes kapcsolat is nehézkesen kivitelezhető. (interjú szoba hiánya)

Gondozási esetek a négy településen összesen:

Település	alapellátás	Védelembé vétel	Átmeneti nevelt	utógondozás	összesen
Lábatlan	36	20	7	0	63
Nyergesújfalú	40	13	9	1	63
Süttő	12	6	0	0	18
Bajót	17	7	6	1	31
Összesen:	105	46	22	2	176

A legtöbb jelzést a közoktatási intézménytől (75 jelzés) kaptuk, ezek nagy száma értesítések igazolatlan hiányzásokról, illetve a magatartási problémák és a rendőrségtől kaptuk (41 jelzés). A kezelt probléma, mivel szolgálatunk dolgozik: a gyermek magatartászavara, ill. teljesítményzavara, a szülők család életvitele és gyermeknevelési problémák.

Családgondozás során azzal a ténnyel szembesülünk általában, hogy a szülőnek és az iskolának nincs kapcsolata egymással. Próbáljuk ösztönözni a szülőket és a gondozási-nevelési tervben is feltüntetjük, hogy keressék az iskolát, illetve jelenjenek meg a szülői értekezleten és fogadóórákon.

Jellegetes problémátípusok

Összességében elmondható, hogy jellemzően sok-problémás családok kerülnek a látókörünkbe (anyagi, életvezetési, szenvedély – és/vagy pszichiátriai beteg szülő, konfliktusokkal terhelt kapcsolatok, gyermeknevelési problémák, iskolakerülés, magatartás problémák, iskolai teljesítménnyel összefüggő problémák, közösségbe való beilleszkedési nehézség), szinte minden esetben nagyon komplex problémákkal találkozik a családgondozó.

Szülők között megnyilvánuló konfliktushelyzetekben: általában a szülők válását/különválását megelőző viták, veszekedések, az egyezkedés, illetve a bíróság döntésére várakozás, valamint a gyermekkel való kapcsolattartási probléma is indokolják a külső segítséget.

Szülő – gyermek közötti konfliktushelyzet: legtöbbször a serdülőkorú gyermekek esetében alakulnak ki. A konfliktusok gyakorta több éve lappanganak, és a serdülőkor hozza őket a felszínre.

Számos esetben az igazolatlan hiányzás jelentett problémát. Több ilyen esetben a kapcsolatfelvételt követően fény derült a családi díszfunkciókra is. Sok szülő küzd gyermeknevelési nehézséggel, ami később megmutatkozik a gyermek magatartásán is.

A védelembevétel során a legfőbb probléma a család illetve a szülők életvitelét, a gyermekek súlyos elhanyagolását, alkoholizmust, illetve a gyermeknevelési nehézségeket tudjuk megjelölni.

A védelembe vétellel szorosan összefügg a tankötelezettség nem teljesítése esetén az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése. Ha a gyermek nem teljesíti tankötelezettségét és összegyűlik az 50 igazolatlan óra, a jegyzői gyámhatóság - az iskola jelzése alapján- a gyermeket mérlegelés nélkül védelembe veszi és ezzel egyidejűleg felfüggeszti az iskoláztatási támogatás folyósítását. Az iskolák a jegyzővel egyidejűleg kötelesek az igazolatlan hiányzásokról jelzést küldeni a gyermekjóléti szolgálat felé is. Az igazolatlan hiányzások 10 és 18 éves kor közötti tanulóakra volt jellemző az elmúlt évben. Leggyakrabban a 10 óra igazolatlan hiányzásra volt példa. 10 órát – 5 esetben, 30 órát – 3 esetben és 50 órát – 2 esetben jeleztek az iskolák és hatóságok.

Eseti gondozás alkalmával, a gyermek és családja az információnyújtás és tájékoztatás után tartósan nem igényel segítségnyújtást saját erőforrásaik igénybevételével, tudják megoldani a problémájukat. (eseti gondozások száma: 22)

Az elmúlt évben, 1 nyergesújfalui családnál került sor ideiglenes megelőző távollattásra. A távollattartott személy édesapa volt, és egy kiskorú gyermeket veszélyeztetett a szülők között kialakult durva konfliktus.

2010.-ben nevelőszülőhöz, átmeneti nevelésbe 1 gyermek került. Összesen vele együtt 9 gyermek van átmeneti nevelésben. Az átmeneti nevelt gyermekek szüleivel leginkább a szülő és gyermeke közötti kapcsolattartást igyekszünk elősegíteni, valamint azokat a problémákat felszámolni, amelyek miatt a gyermek nevelése családjában nem volt biztosítható.

Törvényi előírásnak megfelelően 6 szakmaközi beszélgetést szerveztünk, melyek témái: igazolatlan hiányzások törvényi változásai, fiatalkorúk szabálysértési ügyei, esetkonferencia jelentősége, fiatalkorú bűnelkövetés és kiskorú veszélyeztetése témákban.

Az éves tanácskozáson, melyet minden év március. 31.-ig meg kell tartani a jelzőrendszeri tagoktól kértük, hogy értékeljék az együttműködést, tegyenek javaslatot a jobb működéshez, intézményükben lévő veszélyeztetett gyerekek névsorát küldjék meg. Több jelzőrendszeri tag is jelezte, hogy véleményük szerint a szülőknek kellene előadást szervezni, hogy információkat kapjanak a gyerekneveléssel kapcsolatba. A tavalyi év júniusában meghívtuk Lengyel K. Péter pszichológust, aki a serdülőkori nehézségekről beszélt. A programot meghirdettük a Hírmondóban, az iskolák gyermekvédelmi felelőseit megkértük, hogy a gyerekek ellenőrzőjébe írják be az időpontot. Elkésérítő volt számunkra, hogy alig volt szülő (talán a 10 főt sem érte el), elgondolkodtató a tény.

Szakmai programjaink az elmúlt évben:

- havonta egy alkalommal a Kernstok Károly Általános Iskola Eterniti épületében kézműves foglalkozások tartása
- Kistérségi Sportgálán vettünk részt interaktív programokat kínáltunk a gyermekeknek
- Mikulás ünnepség
- Karácsonyváró ünnepség külön időpontban a kicsiknek és nagyoknak
- Többször szerveztünk ruha börzét
- Élelmiszercsomag osztásban is részt vettek a családgondozók
- Nyergesi Családi Sportnapon részt vettünk, kézműves foglalkozást tartottunk az érdeklődő gyerekeknek

A karácsonyi ajándékokat, az év folyamán gyűjtöttük, azokból a játékokból, könyvekből, amelyet a nyergesi lakosok jutattak el hozzánk. A karácsonyi programunkat a helyi Képviselő - testület tagjai támogatták.

A nyár folyamán 14 környékbeli kamasszal indultunk táborozni a Búbánatvölgy Vadregény Panzióba. A kamaszkorú fiatalok, Lábatlan, Süttő, Nyergesújfalu és Bajót településekről érkeztek. Az Egészséges Élet Egészséges Lélek Alapítvány szakemberei egész napos drogprevenációs programmal tették változatossá az egyhetes táborozást.

A táborozás költségeihez szintén köszönetet kell mondanunk a helyi Képviselő – testületi tagoknak, valamint a Forest Papír Kft vezetőségének.

Az Egészséges Élet Egészséges Lélek Alapítvány pszichológusaival és egyben művészet terapeutája segítségével, sikerült kéntheti rendszerességgel megrendezni a kamaszoknak szóló csoportos foglalkozást. A foglalkozásokon a kamaszok önismeretét, személyiségük fejlődését segítik elő.

Nyári gyermekétkeztetés:

2010.-ben az önkormányzat pályázatot nyújtott be a nyári gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű családok részére az 1x-i melegétkezés biztosítására. A program június. 16.-tól, augusztus. 31-ig tartott, fennakadás nem volt, az ételt, a családok a megbeszélt időpontban elvitték intézményünkbe.

Családsegítő Szolgáltatás

A családsegítő szolgálat szakember team-je és az ellátott terület.

1 fő, szociálpedagógus, Nyergesújfalu – Bajót települések

1 fő szociális menedzseri szakképesítéssel rendelkezik. Nyergesújfalun szerdai napokon biztosítja a kliensek fogadását.

A Családsegítő szolgálat szociális alapszolgáltatás - családsegítés keretében a településen élő, szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyeknek, családoknak igyekszik segítséget nyújtani, életvezetési képességeik megőrzéséhez, a krízishelyzetet kiváltó okok megszüntetésében.

2010 évben egy alkalommal érkezett ruhaadomány a testvérvárosi településről, amit az önkormányzat szolgálatunk közreműködésével eljuttatott a rászoruló családok részére. Az egész év folyamán a lakossági felajánlásokból kapott ruhákat, bútorokat, játékokat tudtunk eljuttatni a családoknak, gyermekeknek.

A Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat június és november hónapban küldött a rászoruló családoknak élelmiszeradományt, amit az önkormányzattal együttműködve jutattunk el a helyi családoknak. A csomagokban tartós élelmiszerek voltak, tészta, liszt, cukor, keksz, amit 200 fő vehetett át mind a két élelmiszerosztás alkalmával.

Szolgálatunk jó kapcsolatot ápol a helyi civil szervezetekkel, a Vöröskereszt az év folyamán többször segítette a munkánkat, támogatta rászoruló családjainkat élelmiszerekkel, valamint segítséget nyújtottak gyógyszerek kiváltásában.

A családsegítő szolgálat tevékenységei: információ nyújtása, ügyintézés, segítő beszélgetés, tanácsadás, továbbirányítás egyéb szolgáltatásokba és felkérésre környezettanulmány készítése.

A családsegítő szolgáltatást az elmúlt évben 184 ügyfél vette igénybe 942 alkalommal, ebből 72 Fő volt az új kliensek száma.

A hozzánk forduló kliensek elsődleges problémái:

Életvitel	11
Családi- kapcsolati	27
Családon belüli bántalmazás	-
Lelki- mentális probléma	22
Gyermeknevelési	-
Anyagi	491
Foglalkoztatással kapcsolatos	92
Egészségkárosodás következménye	79
Ügyintézéshez segítségkérés	156
Információkérés	58
Egyéb	6

Mint a fenti táblázatban is látható, kimagaslóan magas az anyagi problémák és az ügyintézési segítségkérés.

A gazdasági válság következtében megnövekedett munkanélküliség településünkön is érezhető. Az ügyintézések nagy többsége ellátások igénylése volt (átmeneti, - lakásfenntartási- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, OEP egyszeri segély), valamint a közüzemű díjhátralékok intézése, hiteltörlesztések elmaradásának intézése.

Együttműködési megállapodást 42 ügyféllel kötöttünk, mivel a felmerülő problémák megoldásához hosszabb, folyamatos együttműködésre volt szükség, ebből rendszeres szociális segélyezettként 14 fő működött együtt a családsegítő szolgálattal. Az együttműködés keretében segítséget nyújtottunk az álláskeresési technikák elsajátításában, önéletrajz írásában, munkalehetőségek után érdeklődésben, valamint a tartós munkanélküliek ügyeinek intézésében.

A segélyezett ügyfelek 55 év felettek, ami nagyban megnehezíti a munkahely létesítést, mint életkorukból, egészségi állapotukból adódóan.

Településünkön egyre több a hajléktalan- külterületen élő ember, akik nehéz körülmények között élnek. Számukra kritikus a téli időszak, nincsen lehetőségük melegedésre, tisztálkodásra. Legközelebb Esztergomban van a hajléktalan emberek számára, nappali és éjszakai melegedő, ezzel a lehetőséggel a Nyergesújfalun élő hajléktalan emberek nem szoktak élni, az utazási költség miatt, valamint nem szívesen hagyják el a megszokott életterüket.

Kuckó Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálat - Támogató szolgálata

A támogató szolgálat szakmai csoportja:

1 fő szolgálatvezető szociális munkás (intézményvezető)

1 fő személyi segítő, szociális asszisztens végzettséggel

1 fő személyi segítő szociális ápoló-gondozó végzettséggel

1 fő személygépkocsi vezető

Működési engedélyünket, Esztergom Város Jegyzője 2007. november. 01. dátummal adta ki.

2010. május hónapban lábatlan Város Önkormányzatának Ford Transit személygépkocsiját csereszerződéssel megkapta támogató szolgálatunk. Mercedes Vito személygépkocsi értékesítésre került. Így egy jelentősen jobb állapotú személygépkocsival tudjuk a súlyosan fogyatékos gyermekek és felnőttek szállítását megoldani. Opel Corsa személygépkocsink 2010. szeptembertől rendszeresen használatba került a támogató szolgálatnál, mivel a szállított személyek száma oly mértékben növekedett, hogy a Ford Transit férőhelye kevésnek bizonyul. (a nyergesújfalui Kernstok Károly Általános Iskolában

A személygépkocsik cseréjével egy időben a Ford Transit akadálymentesítése is megtörtént. Az eszköz átszerelésre került.

2010-ben, a következők szerint alakult a támogató szolgálat igénybevétele:

Település/szolgáltatás alakulása	Ellátottak száma
Lábatlan	26 fő
Nyergesújfalu	11 fő
Süttő	1 fő
Bajót	15 fő
összesen	53 fő

A szállítások az esetek többségében az oktatási intézményekbe történnek, megkönnyítve ezzel a szülők munkavállalását.

A legtöbb gyermeket változatlanul a Montágh Imre Speciális Általános Iskolába szállítjuk. Rendszeres a szállítás Budapestre a Pető Intézetbe, valamint a Hallássérültek Tanintézményébe a különböző orvosi vizsgálatokra és kezelésekre.

Az alkalmi szállításoknál a szabadidős tevékenységek, de leginkább jellemzőek az Orvos Szakértői vizsgálatok és a Munkaügyi Központ Kirendeltsége Esztergomba.

2010. Augusztus hónapban Miskolctapolcára vittünk nyaralni súlyos fogyatékkal élő gyermekeket és családjaikat. A támogató szolgálat szakembereinek célja a gyermekek élményszerzésén túl, hogy együtt tudjon nyaralni az egész család. Küldetésünk volt még a programmal, a szülők tehermentesítése, még ha rövid időre is. A visszajelzésekből lemérve az eredményt, a program sikeres volt, a szülők és a gyermekek is „fantasztikusan” érezték magukat, várják a következő lehetőséget a közös időtöltésre. A programot a Forest Papír Kft támogatásával tudtuk megvalósítani, valamint Nyergesújfalu Város Képviselőinek és Süttő Község Képviselő – testületének támogatásával.

A támogató szolgálat finanszírozása pályázati úton történik. 2009.-ben nyújtottuk be pályázatunkat 3 éves időszakra. A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal 3000 feladategység finanszírozására kötött szerződést a fenntartóval. A 3000 feladategység 7 680 000 Ft-ot biztosított a szolgálat működéséhez.

2010 –ben a teljesített feladategységeink:

Személyi segítségre fordított idő alapján: 3 119 feladategység

Szállítási kilométerekből számított feladategységek mennyisége: 4 243

Összes teljesített feladategység: 7 362

Az elmúlt évben fejlesztési pályázaton a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – tól 375 000 Ft.-ot nyertünk informatikai eszköz beszerzésére, amelyből egy nagyteljesítményű fénymásolót vásároltunk.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2010. évi gyermekvédelmi tevékenységről szóló beszámolót vitassa meg és fogadja el.

Nyergesújfalu, 2011. május 18.

Adolf Józsefné
jegyző

Határozati javaslat:

Nyergesújfalu Város Önkormányzati Képviselő-testületének ...../2011.(V.26.) Ny.KT. határozata Nyergesújfalu Város 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

1/ Fogadja el Nyergesújfalu Városi Gyámhivatal, a jegyző gyámügyi és a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolóját.

2/ Utasítsa a jegyzőt, hogy a napirend megtárgyalásáról tájékoztassa a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalát

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Adolf Józsefné jegyző